

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Distinctio Tertia. De Quarto, & Quinto Præcepto Ecclesiæ; sive De Annua
Confessione, & Communione Paschali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Dist. III. Quest. I. Quid sit, & quo jure, ac quando obliget Conf. & c. 665
ad jejunium ante vigesimum primum ætatis annum, ut dictum
num. 44.

80. Deinde loquendo de FF. Minoribus, ex vi Regulæ ipso-
rum major requiritur necessitas, ut jejunare non teneantur, in je-
junij Regulæ, quam in jejunij Ecclesiæ: nam ad excusandum
in jejunij Ecclesiæ, non requiritur nisi probabilis necessitas; sed
in jejunij Regulæ requiritur manifesta, ut patet ex cap. 3. Regula,
ibi: *Tempore verò manifesta necessitatis non teneantur Fratres jejunio cor-*
porali: ac notat Petrus Marchantius *ibidem Quest. 3.* & alij Expositi-
tores, quidquid nonnulli contradicant.

DISTINCTIO III.

De Quarto, & Quinto Præcepto Ecclesiæ;

Sive

De Annua Confessione, & Communione Paschali,

QUÆSTIO I.

Quid sit, & quo jure, ac quando obliget Confessio
Sacramentalis?

1. **Q**uartum Ecclesiæ Præceptum sequentibus verbis com-
prehenditur: *Peccata tua Sacerdoti proprio annis singulis con-*
fiteor. De quo in Concilio Generali Lateranensi, sub
Innocentio III. celebrato, & refertur c. *Omnis utriusque sexus, de Pæ-*
nitentis & remissionibus; sic statutum habetur: *Omnis utriusque sexus*
Fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua peccata sala-
tem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti: & injunctam sibi
pœnitentiam proprijs viribus studeat adimplere. Quod Præceptum Ec-
clesiasticum ut clarius intelligatur, nonnulla præmittenda viden-
tur: hinc sic

2. **CONCL. I.** Confessio Sacramentalis est accusatio legitima
de proprijs peccatis, tacta coram Sacerdote, ad eorum ve-
nitiam impetrandam virtute Clavium. Ita in re communis. Et
quidem *ly*, *accusatio*; ita loco generis; reliqua ponuntur loco
differentiæ. Porro per *ly*, *ad eorum veniam impetrandam virtute*
Clavium, denotatur finis, ob quem fieri debet Confessio Sacra-
mental, qui est consecutio veniæ, ac remissio peccatorum ob-
tinenda.

Vppp 2

Confessio
Sacramen-
talis, quid?

tinenda virtute Clavium ; id est, virtute Sacramentalis absolutionis, à Sacerdote legitimam jurisdictionem habente super confitentem prolatæ. Juxta quod Christus *Joan. cap. 20.* dixit Apostolis, eorumque legitimis Successoribus : *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis ; & quorum retinueritis, retenta sunt.*

Ea Jure Divino necessaria est omnibus peccatum mortale committentibus post Baptismum.

3. CONCL. II. Confessio Sacramentalis est à Christo Domino instituta, & omnibus conscientiam peccati mortalis post Baptismum commissi habentibus Jure Divino necessaria. Ita omnes Catholici, estq; novissimè definitum in Concilio Trident. *Sess. 14. can. 6. ibi : Si quis negaverit, Confessionem Sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse jure Divino ; aut dixerit, modum secretè confitendi soli Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione & mandato Christi, & inventum esse humanum, anathema sit.* Et cit. *Sess. 14. cap. 5.* sic habetur : *Ex institutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata, universa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis jure Divino necessariam existere.*

Probatur hoc alteriùs.

4. Eadem Catholica Veritas præter continuam traditionem, atque perpetuum sensum Ecclesiæ, desumitur ex citatis verbis Christi, *Joan. 20. Quorum remiseritis peccata.* Siquidem, ut argumentatur Doctor Subtilis *4. dist. 17. q. un.* & declarat Concilium Trident. *cit. cap. 5.* per dicta verba Christus constituit Apostolos, eorumque successores Sacerdotes, suos Vicarios, tanquam Judices habentes potestatem remittendi, & retinendi peccata, in quæ Christi Fideles ceciderint. Patet autem, Sacerdotes judicium hoc incognitâ causâ exercere non posse, neque servare æquitatem in imponendis pœnis pro ipsis peccatis, si in genere duntaxat, & non etiam in specie, ac singillatim oporteret pœnitentes sua peccata confiteri.

Præceptum Confessionis non statim obligat post peccatum mortale.

5. CONCL. III. Dictum præceptum Confessionis Sacramentalis non statim obligat, cum quis in peccatum mortale lapsus est. Ita communis, intelligendo tamen hoc salvis iis, quæ in sequentibus Conclusionibus dicentur. Ratio est : quia præceptum Confessionis est affirmativum, quod obligat non pro semper, sed solum pro determinato tempore.

quid, si subsit periculum oblivionis peccatorum ?

6. Neque obstat, quòd nisi quis illicò confiteatur, incidat in periculum obliviscendi peccatorum commissorum. Resp. enim cum Layman *lib. 5. tract. 5. cap. 5. num. 4.* & alijs, adhuc ejusmodi peccatori oblivioso non incumbere obligationem illicò

cò confitendi, vel peccata sua scriptis annotandi; cum nullo jure id expressum reperitur. Quinimò non tenemur confiteri nisi ea peccata, quorum post diligentem discussionem habemus conscientiam, ut facetur Concilium Trid. Sess. 14. cap. 5. & can. 7. Quo facto, licet quorundam habeatur inculcata oblivio, adhuc eadem virtute Sacramenti remittuntur saltem indirectè.

7. Interim tamen consultissimum est, omnibusque vel maxime suadendum, post admissum peccatum mortale quam citissime per veram Contritionem ad Deum converti, imò etiam data opportunitate ad Sacramentum Pœnitentiæ per dolorosam peccati Confessionem properare. Idque tum ad citius consequendam gratiam, atque amicitiam Divinam, evitandumque periculum damnationis æternæ: tum ut opera nostra bona (quæ, si fiant in statu peccati mortalis, sunt mortua, (a) neque meritoria augmenti gratiæ, & gloriæ cælestis) hac ratione coram Deo meritoria evadant.

Consultissimum est illi, cò post Peccatum agere pœnitentiæ; cur? (a) Ut dicitur Tract. 1. Dist. 2. n. 46.

8. Accedit alia ratio: quia moraliter loquendo, & regulariter, nemo constitutus in peccato mortali diu observat totam legem, ac evitat novum peccatum mortale; nam, ut dicitur Psalm. 41. *Abyssus abyssum invocat.* Et S. Gregorius lib. 1. Homil. 11. in *Exchielem*, ait: *Peccatum, quod per pœnitentiæ non deletur, mox suo pondere in aliud trahit.*

Peccator nò diu moraliter evitat novum peccatum.

9. CONCL. IV. Dictum præceptum Divinum de facienda Confessione Sacramentali vel maxime obligat in articulo mortis, nec non & in probabili periculo ipsius. Ita communis Ratio est: quia non est assignabile aliud tempus, in quo hoc præceptum Divinum potius obliget, quam in mortis articulo, à quo pendet tota æternitas. Accedit: quia, si tunc hoc præceptum non adimpleatur, id amplius secutà morte adimpleri non poterit.

Præceptum Confessionis obligat in mortis articulo, vel periculo.

10. Et conformiter dictis inferunt Doctores, quòd non solum in infirmitate lethali teneatur quis ad Confessionem Sacramentalem, sed etiam in quolibet probabili periculo mortis; id est, tunc, quando quis aggreditur actus arduos, in quibus verisimile est, quòd mors imminet: ut in bello mortali, in naufragio, & hujusmodi, prout exemplificat Scotus cit. dist. 17. § de secundo. His addunt Summittæ foeminas primò parturientes, & quæ aliàs maximam in partu difficultatem expertæ sunt: siquidem de hujusmodi probabili periculo mortis æquè militant rationes proximè allatæ. Et per hoc patet altera pars Conclusionis.

Corollaria.

Jure Divino
obligatio
quam quan-
dum extra
mortalis arti-
culum.

11. CONCL. V. Etiam quandoque per vitæ decursum, atque extra articulum mortis, præceptum Divinum Confessionis Sacramentalis obligat omnes fideles, conscientiam peccati mortalis habentes: quod præceptum ut à Populo Christiano generalius observaretur, optimè Ecclesia in Concilio Lateranensi (num. 7. relato) præcepit, ut Fideles singulis annis saltem semel confiteantur. Ita præter communem Theologorum, docet Concilium Trident. Sess. 14. cap. 5. Ubi refellens inanem eorum calumniam, qui Confessionem à Divino mandato alienam, atque à Patribus in Concilio Lateranensi congregatis initium habuisse docere non verebantur, loquitur in hæc verba: *Neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod jure Divino necessarium & institutum esse intellexerat; sed ut præceptum Confessionis saltem semel in anno, ab omnibus & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur.*

Hinc merito
Ecclesia
præcepit
Confessionem
annuam.

12. Ex quo clarè sequitur, quòd Ecclesia semper intellexerit, præceptum Confessionis quandoque extra mortis periculum obligare Jure Divino: quamvis, cum tempus illud non fuerit determinatum à Christo Domino, Ecclesia piè salubriterque, atque cum ingenti animarum fructu statuerit, ut præceptum illud ab omnibus Fidelibus impleatur singulis saltem annis; sicque tempus implendi præceptum istud Divinum determinavit.

Q U Æ S T I O II.

Quomodo Præceptum Ecclesiasticum annuæ Confessionis obliget?

Præceptum
annuæ Con-
fessionis,
quos obli-
get?

13. CONCL. I. Præceptum Ecclesiasticum annuæ Confessionis obligat omnes fideles conscientiam peccati mortalis habentes, eosque solos. Ita Theologi communiter. Ratio est: quia Ecclesia non præcipit Confessionem peccatorum duntaxat venialium. Tum quia hæc multis alijs remedijs expiari possunt, ut fatetur Concilium Trident. Sess. 14. cap. 5. Tum quia præceptum istud Ecclesiasticum, est determinatio præcepti Divini: atque hoc est de peccatis duntaxat mortalibus; ergo & illud.

An sit præ-
ceptum Con-
fessio venia-
lium?

14. Notant tamen Doctores, ex consuetudine Ecclesiarum, atque ad averendum scandalum, receptum esse, ut fideles omnes ante Communionem Paschalem Sacerdoti proprio se fiant,

stant, & si moraliter nunquam se peccasse asseverent, super ea re Confessarij iudicio sese subijciant. Quinimò in praxi utilissimum erit, etiam sola venialia tunc confiteri, propter uberes ex Sacramento Pœnitentiæ fructus provenientes.

15. CONCL. II. Quamvis ad satisfaciendum præcepto Ecclesiastico sufficiat semel in anno confiteri, nihilominus isthæc Confessio communiter fit in Paschate, etiam sufficere semel in anno confite-
Confessio communiter fit in Paschate, etiam sufficere semel in anno confite-
Paschali præmitti solet. Ita communior, & probabilior Doctorum, nonnullis exceptis, qui volunt, præceptum Confessionis per se obligare in Paschate, & non tantum per accidens ratione Communionis Paschalis. Prior pars desumitur ex Concilio Lateranensi c. Omnis utriusque sexus, de Pœnit. & remiss. (b) ubi plus non requiritur, quam ut omnis fidelis omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur: quæ verba, nisi quis vim inferat, intelliguntur de toto tempore à principio usque ad finem anni, prout argumentatur Lugo disput. 15, de Sacram. Pœnitent. sect. 8, n. 157.

16. Nec obstat communis consuetudo confitendi in Paschate, & quòd tunc in plerisque locis soleat exigi testimonium Confessionis Paschalis; simulque, quòd in Extrav. Vicesimus, de Treuga & pace, dicatur: De jure tenetur Parochianus saltem in Paschate proprio confiteri Sacerdoti. Resp. enim, hoc totum fieri per accidens, & ratione Communionis Paschalis; sive, quia tunc urget præceptum sumendi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, cujus dignæ perceptioni, habitâ copiâ Confessarij, præmittenda est Confessio Sacramentalis, nec sufficit sola contritio de commisso peccato mortali; prout declaravit Concilium Trident. Sess. 13, cap. 7, & amplius suo loco (c) dicetur. Et per hoc patet altera pars Conclusionis.

17. Infertur proinde, quòd si quis sive culpabiliter, sive ob legitimum impedimentum, in Paschate non est confessus, is postmodum per anni decursum confiteri teneatur: quia toto anno urget hoc præceptum, neque illud est affixum Tempori Paschali, ita ut cum illo transeat, sicut transit obligatio audiendi Missam die Festo.

18. Infertur secundò, quòd is, qui Tempore Paschali confessus est sola venialia, teneatur adhuc confiteri mortale tunc invincibiliter omissum. Quin etiam observat Lugo loc. cit. n. 162, quòd si quis per totum annum frequenter confiteatur sola venialia, quæ habet, & circa finem anni peccet mortaliter, oblige-

Solvitur instantia.

(c) Tract. 14. Dist. 2.

Quaest. 3. Concl. 3.

In Paschate non confessus tenetur confiteri per annum.

Quid de eò confesso sola venialia, si postea peccet mortaliter?

tur

tur hoc præcepto ad confitendum eodem adhuc anno illud peccatum mortale. Siquidem Ecclesia præcepit duntaxat Confessionem mortaliū semel in anno perendam, qualem in casu quis nedum fecisse supponitur.

Annus quo modo sit computandus?

19. Quæres autem, quomodo annus iste sit computandus? Resp. duos dicendi modos cæteris esse probabiliores. Primus est eorum Theologorum, qui putant, annum esse computandum à die primo Januarij, & deinceps usque ad initium sequentis anni; cum isto die communiter censeatur novus annus incipere, & prior desinere. Secundus dicendi modus est illorum, qui asserunt, annum computandum esse à Paschate in Pascha, intelligendo per Pascha omnes illos dies, in quibus potest impleri præceptum Communionis Paschalis. Et huic computationi consonat praxis, atque communior sensus Fidelium, arbitrantium, se dicto præcepto Ecclesiastico satisfecisse, postquam Paschali Tempore confessi sunt: quamvis etiam pro tunc, juxta computum prioris sententiæ, semel in anno confessi intelligantur. Unde patet, quod præsens quæstio in praxi parum urgeat.

Præcepto Ecclesiastico non satisfecit per Confessionem scienter invalidam.

20. CONCL. III. Præcepto Ecclesiastico annuæ Confessionis non satisfecit per Confessionem sacrilegam, & scienter invalidam. Ita nunc pro certo tenendum: nam oppositam quorundam sententiam rejecit Alexander VII. dum sequentem inter alias Propositionem, ordine 14. condemnavit: *Qui facit Confessionem voluntariè nullam, satisfecit præcepto Ecclesiæ.* Accedit ratio. Tum quia, qui voluntariè facit Confessionem invalidam, reverà non recipit Sacramentum Pœnitentiæ; cum ad hoc necessariò requiratur vera, integra, & dolorosa Confessio. Tum quia Christus, & Ecclesia, præceptam Confessionem, quæ conducibilis est ad consequendam remissionem peccatorum virtute Sacramenti Pœnitentiæ: atqui talis non est Confessio voluntariè nulla & sacrilega; ergo.

Pueri quando teneantur ad Confessionem?

21. Quæres, quandonam teneantur Pueri ad Confessionem annuam? Resp. Eosteneri, postquam ad annos discretionis pervenerunt, semelque in peccatum mortale lapsi sunt. Ratio est clara: quia nullum est præceptum, ne quidem Ecclesiasticum, confitendi sola venialia.

Circa pueros in praxi quid observandum?

22. Interim tamen cum parentibus, vel præceptoribus, de primo peccato mortali puerorum constare nequeat, omninò consultum est, atque in praxi necessarium, ipsos tempestivè de-

ne-

necessarijs ad Confessionem requisitis instruere, atque post alle-
vandum.
cutos annos discretionis ad Confessionem mittere, ut eidem
paulatim assuescant, atque (si opus fuerit) præcepto Ecclesia-
stico satisfaciant.

23. Confessarius autem, utrum huiusmodi Pueri, vel Puellæ præsertim à
sint capaces absolutionis, dijudicare debet; non quidem ex so-
Confessario
la ætate, num videlicet septennium impleverint (quamvis post
illam ætatem de usu rationis præsumptio esse soleat, arg. c. Litteras.
de Desponsat. impub.) sed multò magis ex ingenij, atque educatio-
nis qualitate: multi enim post eam ætatem primùm, aliqui verò
citius consequuntur sufficientem usum rationis, ut non solum pec-
cati venialis, sed etiam mortalis capaces existant.

24. Insuper, postquam Confessarius circumstantijs confide-
Alia à Con-
ratis judicavit, Puerum verè ac deliberatè peccasse, sive mortali-
fessario obi-
ter, sive saltem venialiter, considerare debet, utrum ille de pec-
servanda.
cato doleat; & quidem ex motivo non merè humano, utputà
quia à patre castigatus fuit, sed ex motivo supernaturali per Fi-
dem cognito, videlicet propter offensam Dei, metum pœnæ æ-
ternæ, aut Purgatorij, vel turpitudinem peccati. Sunt enim ali-
qui adeò naturà vagi, ut licèt satis dispositi fuerint ad peccatum,
non tamen dispositi sint ad dolorem supernaturalem eliciendum:
qui proinde vel prius per Confessarium disponendi sunt, vel si id
tam citò fieri nequeat, eisdem, dummodò necdum mortaliter
peccaverint, oratio quasi loco pœnitentiæ imponatur, & benedi-
ctio (nondum verò absolutio) Cruce super eos formatà imper-
tiatur. Quòd si verò omnibus consideratis adhuc dubium re-
maneat de Pueri capatitate, tunc absolutio dari poterit sub condi-
tione, *Si es capax, ego te absolvo* &c. Imò talis in mortis articulo sic
absolvi debet. Layman lib. 5. tract. 5. cap. 5. n. 7. & alij.

QUÆSTIO III.

An, & quæ sit obligatio Juristum Divini, tum Ecclesia-
stici, sumendi Eucharistiam?

25. **Q**uintum Ecclesiæ præceptum hisce verbis exprimi so-
let: *Sacrosanctam Eucharistiam ad minimum semel in anno,*
idque circa Festum Pasche sumito. Et hoc præceptum
Quintum
Ecclesiæ
præceptum,
quod?
Ec-
Qggg

Ecclesiasticum habetur in Concilio Generali Lateranensi, sub Innocentio III. celebrato, atque refertur *cit. c. Omnis utriusque sexus. de Penit. & remiss.* ibi: *Suscipiens reverenter ad minus in Pascha Evcharistia Sacramentum; nisi forte de proprii Sacerdotis consilio, ob aliquam rationabilem causam, ad tempus ab huiusmodi perceptione duxerit abstinendum: alioquin & vivens ab ingressu Ecclesie arceatur, & moriens Christiana careat sepulturâ.* Hæc ibi: Quod ut melius intelligatur, præmittendo nonnulla de præcepto Juris Divini, sit

Jure Divino tenentur Fideles sumere SS. Evcharistiam, & quidem sæpius.

26. CONCL. I. Extat præceptum Divinum, obligans omnes Fideles adultos, sumendi SS. Evcharistiam, non tantum in articulo mortis per modum Viaticæ, sed etiam ante illud periculum, & quidem sæpius in vita. Ita communis; atque desumitur ex verbis Christi, Joan. 6. *Nisi manducaveritis carnem Filij hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis, cum concordantijs.* Accedit ratio: quia Evcharistia Sacramentum à Christo Domino institutum fuit per modum alimenti spiritualis; ergo non minus, atque alimentum corporale, sæpius in vita sumendum est ad reficiendas vires animæ.

Tempus huius obligationis determinavit Ecclesia, præcipiendo Communionem Paschalem.

27. CONCL. II. Præceptum Divinum sæpius per vitæ decursum per se obliget fideles adultos ad sumendam SS. Evcharistiam, nihilominus ejusmodi tempora non possunt generatim determinari, sed definienda sunt prudenti judicio, ita tamen, ut Sacra Communio non nimium differatur: unde, ut huic præcepto Divino generalius, atque majori cum fructu animarum satisfiat, Sancta Mater Ecclesia piè admodum præcepit, ut Fideles post annos discretionis ad minus in Paschate Sacramentum Evcharistia reverenter suscipiant. Ita communis; & patet ex Concilio Lateranensi n. 25. allegato.

Huic præcepto non satisfit per Communionem sacrilegam.

28. CONCL. III. Huic præcepto Ecclesiastico Communionis Paschalis non satisfit per indignam huius Sanctissimi Sacramenti susceptionem. Ita defactò indubitanter tenendum, quidquid nonnulli olim in contrarium scripserint. Siquidem novissimè Innocentius XI. sequentem inter alias Propositionem, ordine 55. damnavit: *Præcepto Communionis annuæ satisfit per sacrilegam Domini manducationem.* Et meritò: quia Ecclesia in citato Concilio Generali præcepit, ut Fideles suscipiant reverenter in Paschate Evcharistia Sacramentum: atqui hoc non fit per sacrilegam

(d) Tract. 2. Dist. 1. n. 48. & seqq. locò (d) jam dictum.

29. Et hinc indignè communicans in Paschate. non solum peccat gravissimè contra praeceptum Divinum, sacrilegè istud SS Sacramentum sumendo; sed etiam contra praeceptum Ecclesiasticum, non reverenter suscipiendo Communionem Paschalem, ac proinde tenetur iterum, & dignè communicare.

30. CONCL. IV. Ad recipiendum dignè Sacramentum Eucharistiae, extra mortis articulum, Jure Ecclesiastico requiritur, ut quis à media nocte illius diei sit jejunus jejunio naturali. Ita communis; & habetur c. *Sacramenta. de consec. dist. 1. & c. Nihil.* 79. cum concordantijs.

31. Porrò in praxi, quantum ad propositum, benè notanda sunt verba Rubricarum Missalis Romani, Tit. 9. *De defectibus dispositionis corporis, ita statuentium: Si quis non est jejunus post mediam noctem, etiam post sumptionem solius aquae, vel alterius potus, aut cibi, per modum etiam medicinae, & in quantumcunque parva quantitate, non potest communicare, nec celebrare.*

32. Si autem ante mediam noctem cibum, aut potum sumpserit, etiam si postmodum non dormierit, nec sit digestus, non peccat: sed ob perturbationem mentis, ex qua devotio tollitur, consulitur aliquando abstinendum.

33. Si reliquiae cibi remanentes in ore transglutiantur, non impediunt Communionem; cum non transglutiantur per modum cibi, sed per modum salivae. Idem dicendum, si lavando os deglutiatur stilla aquae praeter intentionem. Haec tenus Rubricae.

34. CONCL. V. Nihilominus in articulo mortis, cum tunc urgeat vel maximè praeceptum Divinum sumendi Eucharistiam, potest etiam non jejunus hoc SS. Sacramentum porrigi per modum Viatici. Ita communis Doctorum, extendens hoc pariter ad probabile periculum mortis; & constat ex praxi, & consuetudine Ecclesiae.

35. Addunt Doctores, quòd qui in eiusmodi articulo mortis Sacram Synaxin recepit perseverante morbo, atque eodem periculo, possit iterum atque saepius communicari per modum Viatici: quia moriturus valdè indiget hoc alimento animae ad vincendas tentationes tunc temporis magis occurrentes, & superanda pericula peccandi.

36. Num autem moribundus, qui manè communicaverat, debeat, vel possit eodem adhuc die sumere Eucharistiam per modum Viatici, variant Doctores; prout videre est apud Gobat tract. 4. *Theolog. Experim. num. 174. & seqq.* Qui postmodum

Corollarium.

Ad S. Communionem requiritur jejunium naturale.

Istud jejunium declaratur per Rubricas Missalis.

I.

II.

III. In articulo mortis potest sumi Eucharistia à non jejunus.

Et saepius per modum Viatici.

An qui manè communicavit, teneatur.

zur, vel pos- dum rectè negat, existentem in tali casu obligari ad denuò com-
 sit commu- municandum eodem die. Deinde asserit, probabilius esse, quòd ne
 nicari per quidem liceat: etsi nihilominus probabile sit, quòd liceat.
 modum
 Viatici.

Q U Æ S T I O I V.

Varia Quæsitæ circa sumptionem Sacramenti
 Eucharistiæ solvuntur.

An, qui
 Commu-
 nionem Pa-
 schalem non
 peregit, te-
 neatur eam
 compen-
 sare?

37. **O**uæritur I. An, qui Communionem Paschalem culpa-
 biliter, vel iusto impedimento detentus non peregit,
 teneatur eandem proximè compensare? Ratio dubi-
 tandi desumitur ex Concilio Lateranensi, &c. *Omnis utriusque*
sexus n. 25, relato, ubi præcipitur *suscipi Eucharistiæ Sacramentum*
in Pascha: ac proinde videtur hoc præceptum esse affixum ipsi
 Tempori Paschali, non minùs, ac præcepta Feitorum, Jejunio-
 rum, atque Horarum Canoniarum, sunt affixa certis diebus;
 ergo sicuti hæc illis diebus culpabiliter, vel inculpabiliter omis-
 sa, non necessariò compensanda sunt alijs diebus, ita & de præ-
 cepto Ecclesiastico Communionis Paschalis videtur dicendum.
 Et ita sentiunt non pauci Doctores, uti videre est apud Lugo-
 nem *disput. 16. de Eucharistia, sect. 4.* Aliqui verò distinguunt
 inter Communionem Paschalem culpabiliter omisam, vel in-
 culpabiliter; & hanc quidem compensandam censent, non
 illam.

Sententia
 affirmativa
 est proba-
 bilior.

38. Verùm affirmativa sententia, asserens indistinctè,
 Communionem Paschalem postmodum eo anno compensan-
 dam esse, communior & probabilior est, quam tenet Lugo *loc.*
cit. Maltrius disput. 12. Theol. Mor. n. 54. Sannig dist. 4. de Eucha-
ristia, quest. 31. n. 15. Layman, Gobat, Sylvester, & alij. Ratio
 est: quia hoc præceptum non est præcisè affixum Tempori
 Paschali, sicuti præceptum jejunandi, vel audiendi Missam tali
 diei. Siquidem præceptum Communionis Paschalis non est
 simpliciter unum (prout fit in alijs allatis) sed continet virtua-
 liter duo præcepta; unum Communionis, saltem semel in an-
 no peragenda, ut satisfiat præcepto Divino sumendi Eucharis-
 tiam; alterum communicandi in Paschate, ob venerationem
 hujus Solemnitatis; ergo, quamvis expiret hoc præceptum
 quoad secundum lapsu Temporis Paschalis, non tamen quoad
 primum. Et per hoc patet ad rationem dubitandi *num. præc.*
 allatam.

39. Quæ;

39. Quæritur II. Ubinam Communio Paschalis sit peragenda? Resp. Eam peragenda in propria Ecclesia Parochia; nisi adsit expressus, vel tacitus, aut saltem rationabiliter præsumptus consensus proprii Parochi, vel ejus Superioris, ad alibi communicandum. Ita Herincx *disp. 6. n. 39. de Eucharistia*. Rodriguez, & alij; idque desumitur ex *cit. c. Omnis utriusque sexus. de Pœnit. & remiss.* junctâ communi praxi Ecclesiæ, & consensu Doctorum. Unde sine ejusmodi licentia alibi communicans, juxta Bonacinam *disput. 4. de Sacramentis, q. 7. punct. 2. num. 7.* Palaum, & alios, non satisfacit præcepto. Verum rigor ille procedit, quando ne quidem tacitus, aut saltem rationabiliter præsumptus consensus proprii Parochi, vel ejus Superioris adest: nam quando talis personæ qualitas, tempus, vel aliæ causæ concurrunt, ut arbitrio prudentis viri credatur fore contentus Parochus, si quis alibi communicet, satisfiet præcepto Ecclesiastico; nec erit peccatum mortale, recipere Eucharistiam extra propriam Parochiam; quia tunc non ministraretur sine jurisdictione, cum adesset saltem tacita proprii Parochi licentia. Bassæus *in Supplemento, §. Communio, n. 3.*

40. Excipiuntur etiam Peregrini, Viatores, Vagi, & illi, qui extra propriam Parochiam tunc existentes, ad ipsam commodè accedere nequeunt: nam tales possunt Tempore Paschali in Parochia, in qua degunt, Eucharistiam sumere, imò & in Ecclesijs Regularium. Bassæus *§. Communio sacra, num. 11.* & alij. Idem communiter tenent Doctores de servis Religiosorum, qui degunt in Monasterijs, vel alijs locis à cura Parochorum exemptis.

41. Insuper Sacerdotes satisfaciunt integrè præcepto Ecclesiæ, ubicunque tandem celebrent Tempore Paschali: secus, si communicent more Laicorum. Disparitas est: quia præceptum sumendi Sacram Synaxin in propria Parochia, ex recepta consuetudine extenditur ad eos, qui Eucharistiam ab alio sumunt, volendo, ut Oves à Pastore proprio pascantur: non verò ad illos, qui celebrando seipfos communicant. Bonacina *cit. disp. 4. q. 7. punct. 2. n. 7.* Gobat *loc. cit. n. 74.* & alij.

42. Quæritur III. An, & quando Pueri teneantur præcepto Communionis Paschalis? Resp. I. Certum est, parvulos usu rationis carentes, nullâ obligari necessitate ad Sacramentalem Communionem. Ita declarat Concilium Trident. *Sess. 21. cap. 4.* benè subjungens: *Neque ideò raven damnanda est Antiquitas, si eum*

morem in quibusdam locis aliquando servavit. Ratio est. Tum quia parvuli sunt incapaces præcepti. Tum quia ipsi non norunt debitam cum reverentiâ hoc Sanctissimum Sacramentum suscipere: qua de causâ mos ille Antiquitatis ministrandi parvulis Evcharistiam, postmodum auctoritate Ecclesie sublatus fuit.

Quando
obligentur
pueri ad
Commu-
nionem
Paschalem?

Praxis circa
hoc.

Mutis & sur-
dis à nativi-
tate, quæ Sa-
cramenta
possint mi-
nistrari?

An etiam
Sacramen-
tum Evcha-
ristiæ?

43. Resp. II. Tunc Pueri obligantur præcepto Ecclesiastico Communionis Paschalis, quando *ad annos discretionis pervenerunt*; prout loquitur Concilium Lateranense *num. 25. relatum*. Cæterum, quando censendus sit puer attigisse annos discretionis, ex actionibus rationalibus ipsius, cæterisque circumstantiis, prudenti iudicio parentum, & vel maxime Confessariorum, discernendum est; cum alij citius, alij tardius sufficientem rationis usum, & spiritualium rerum intelligentiam adsequantur. Praxis autem obtinuit, ut octennes & novennes non compellantur ad Sacram Synaxin; atque insuper Gobat *tract. 4. Theolog. Experim. n. 88.* post Suarez, & alios, notat, posse differri Communionem Paschalem in unum alterumve annum, postquam puer est satis intelligens rerum ad illam ritè obeundam spectantium.

44. Quæritur IV. Utrum mutis & surdis à natiuitate sit porrigendum Evcharistiæ Sacramentum, non minus, ac alia Sacramenta? Et additur. *non minus, ac alia Sacramenta*. Nam certum est, posse ejusmodi furdo & muto, si cæteroquin non appareat indispositus, ministrari Sacramentum Baptismi & Confirmationes, atque in articulo mortis extremam Unctionem. Deinde potest ipsi ministrari Sacramentum Pœnitentiæ, dummodò is, in quantum valet, signis ac nutibus peccata sua confiteatur: nam in casu tantæ impotentæ sufficere Confessionem per signa & nutus, passim fatentur Doctores. Insuper cum ad Matrimonium contrahendum non requirantur certa verba, sed sufficiat solus consensus contrahentium exterius expressus, potest mutus & surdus, si velit, atque inueniat aliquam volentem, Matrimonium contrahere: *Cum quod verbis non potest, signis valeat declarare, ut habetur c. Cum apud. de Sponsal. Sanchez lib. 1. de Matrimon. disp. 8. n. 12. & alij.* Verum de Sacramento Evcharistiæ loquendo,

45. Resp. Potest ejusmodi furdo & muto etiam ministrari Sacramentum Evcharistiæ, præsertim tempore Paschali, atque in articulo mortis; dummodò aliunde non appareat indispositus. Ita Abbas Panormitanus *in c. Cum apud. de Sponsalibus, Layman lib. 3. tract. 4. cap. 4. n. 5. & alij.* Quinimò, si discretio ra-
lium

lium sit maturior & perfectior, posse ipsis SS. Eucharistiam sapius ministrari, utputà in Festis solemnioribus, cenfer Herincx *cit. disp. 6. quaest. 2. num. 16.* Ratio est: quia tales muti & surdi ita quandoque sunt perspicacis & acuti ingenij, ut multa explicatu difficilia ex signis & nutibus facillè percipiant, & vicissim manifestent; ergo visâ aliorum Fidelium ad Sacram Synaxin accedentium devorione, facillè distinguere valent Cibum istum Angelicum à profano, accedente simul interiori illustratione Spiritûs sancti: & consequenter, stantibus præmissis, poterit ipsis, utpote viatoribus, ministrari *Panis Angelorum, Factus Cibus Viatorum.*

46. Porrò quæ hætenus dicta sunt de mutis & surdis, longè magis locum habent in Energumenis (hoc est, à dæmone oblectis) epilepticis, & alijs infirmis: qui proinde non solum in Paschate, ac mortis articulo, verùm & alijs temporibus ritè communicantur; dummodò Sacram Eucharistiam absque irreverentia sumere possint, & cæteroquin indispositi non appareant.

47. Quæritur V. Quænam sint pœnæ non communicantium in Paschate? Resp. Tales & vivi ingressu Ecclesiæ arcendi sunt, & mortui Ecclesiasticâ Sepulturâ privandi. Ita enim statuitur in Concilio Lateranensi, & c. *Omnis utriusque sexûs. de Tærit. & remiss. num. 25.* relato: quamvis hæ pœnæ non ipso jure incurrantur, sed primùm per sententiam Judicis infligendæ sint; prout colligitur ex contextu illorum verborum, & tenet communis.

48. Quæritur VI. An aliquando licitè possit differri Sacra Communio ultra tempus Paschale? Resp. Id fieri posse ob aliquam rationabilem causam, atque accedente consilio proprii Sacerdotis; prout patet ex verbis Concilij Lateranensis, *cit. num. 25.* relatis. Cæterùm per proprium Sacerdotem, de cujus consilio possit differri Communio Paschalis, non solum intelligitur proprius Parochus, aut ejus Superior, sed etiam Confessarius, qui eo tempore Confessionem pœnitentis excipere potest: cenferur enim ad hoc à proprijs animarum Pastoribus eo ipso delegatus, quòd potestatem acceperit Confessiones excipiendi. Herincx *loc. cit. n. 38.*

49. Et conformiter dictis responderi poterit ad illud dubium, an prævidens sibi futurum impedimentum communicandi Tempore Paschali, teneatur prævenire, & priùs communicare?

Energumenis, & epilepticis, an possit Eucharistia ministrari?

Quæ sint pœnæ non communicantium in Paschate?

An aliquando possit differri Communio ultra tempus Paschale?

quid, si quis prævideat impedimentum

communi-
candi tem-
pore Pa-
schali ?

re ? Etsi enim quoad hoc sint diversæ Doctorum sententiæ, quo-
rum aliqui negant, alij verò affirmant, adesse talem obligationem
præveniendi ; nihilominus dicendum, quod tunc de licentia
propriij Sacerdotis differenda sit Communio ultra tempus Pascha-
le, juxta cit. Concilium Lateranense. Nisi fortè prævideatur
impedimentum duraturum per totum annum ; tunc enim oportet
tebatur prævenire. Lugo cit. disp. 16. n. 74. & seqq.

Q U Æ S T I O V.

Quid sit sentiendum de Communione frequenti, &
quotidiana ?

Communio 50.
quotidiana
nullo Jure
præcepta
est.

CONCL. I. Communio quotidianâ nullo Jure Divino,
aut Ecclesiastico, præcepta existit. Ita communis ; id-
que novissimè declaravit Decretum S. Congregatio-
nis Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, circa Commu-
nionem Quotidianam, 1679. die 12. Februarij editum, quod incipit,
Cum ad aures, estque approbatum ab Innocentio Papa XI. Ratio
est : quia juxta c. *Omnis utriusque sexus. de Pœnit. & remiss.* defacto
sufficit communicare saltem in Paschate ; non obstante, quod
olim Laici tribus saltem temporibus in anno, nempe in Natali
Domini, Paschate, & Pentecoste, communicare debuerint,
arg. c. *Etsi non frequentius. & c. Seculares. de consecr. dist. 2.*

Solvitur in-
stantia.

51. Nec obstat illud S. Anacleti Papæ, c. *Peracta. de con-
secr. dist. 2. Peractâ consecratione omnes communicent, qui noluerint Ec-
clesiasticis carere liminibus.* Resp. enim cum Glossa ibidem, hoc
intelligendum esse de Sacerdotibus, qui conficiunt seu conse-
crant, idque patet tum ex Summario ibidem, tum ex sequentibus
Capitulis. Porrò loquendo de cæteris, non adesse talem obli-
gationem, clarè defumitur ex Concilio Trident. *Sess. 22. cap. 6.*
ubi nihil præcipiens, sed quasi humanam infirmitatem secum re-
puraret, quid cuperet tantùm indicans, inquit : *Optaret quidem Sa-
cro sancta Synodus, ut in singulis Missis Fideles astantes non solum spirituali
affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarent, quo
ad eos Sanctissimi hujus Sacrificij fructus uberius proveniret.*

Frequens, &
quotidiana
Communio
per se lo-

52. CONCL. II. Frequens, quin & quotidiana Communio,
per se loquendo, & quantum est ex parte hujus Sanctissimi Sacra-
menti, utilissima est, atque à Sanctis Patribus semper com-
men-

mendata. Hinc S. Ambrosius lib 5. de Sacramentis, cap. 4. ac quando
refertur can. Non iste. de consecr. dist. 2. sic loquitur: Iste panis commenu-
quotidianus est: accipe quotidie, quod quotidie tibi proficit. Sic vive, ut datur.

quotidie mereris accipere, cum concordantijs. Unde Concilium
Tident. Sess. 13. cap. 8. Fideles exhortatur ad frequentem Com-
munionem, & eam Fidei constantiam, animique devotionem
ac pietatem, ut Panem illum substantialiorem frequenter suscipere
possint.

53. Dicitur, per se loquendo. Nam per accidens, & spectatis
diversis vitæ hujus impedimentis, ac distractionibus (ut tacea-
tur remorsus peccati gravioris) communiùs fieri solet, quòd
Laici sæculares ad Sacram Communionem eam, qua par est, re-
verentiã, & animæ suæ fructu, quotidie sumendam, minùs vi-
deantur dispositi. Proinde in hoc sensu S. Augustinus, relatus
can. Quotidie. de consecr. dist. 2. sic ait: Quotidie Eucharistia Commu-
nionem percipere nec laudo, nec vitupero, omnibus tamen Dominicis
diebus communicandum suadeo, & exhortor: si tamen mens sine peccandi
affectu sit. Quid spec-
tatis varijs
hujus vitæ
impedi-
mentis?

54. CONCL. III. Quod ad Sæculares negotiatores attinet, An ea Laicis
frequens ad Sacram Alimoniam accessus, Confessoriorum, se-
creta cordis explorantium, iudicio relinquendus est. qui ex con-
scientiarum puritate, & frequentia fructu, & ad pietatem pro-
cessu Laicis negotiatoribus, & Conjugatis, quod prospicient eo-
rum saluti profuturum, id illis præscribere debebunt: quamvis
Conjugati serio admonendi sint, ob Sacratissimam Eucharistia
reverentiam amplius continentia vacandum, puriorique men-
te ad Cælestium Epularum Communionem esse convenien-
dum. Ita citatum Decretum Sacrae Congregationis. Ubi idcir-
co subjungitur, quòd Pastoribus incumbat. non aliquos à fre-
quenti, aut quotidiana Sacrae Communionis perceptione deter-
rere, vel accedentes repellere; sed operam dare, ut unusquisque
dignè pro devotionis, & præparationis modò, rariùs aut cre-
briùs Dominici Corporis suaviter degustet: & quòd Episco-
pi, in quorum Diocesis viget hujusmodi devotio erga San-
ctissimum Sacramentum, pro illa gratias Deo agere, eamque
adhibito prudentia temperamento, sublatam tamen omnis irre-
verentia, & scandali suspitione, alere debeant.

55. CONCL. IV. Moniales, quotidie Sacram Communionem
petentes, admonendæ erunt, ut in diebus ex earum Ordinis
Instituto præscriptis communicent: si quæ verò puritate men-
siales? Quid obse-
vandum
circa Mo-
niales?

tis eniteant, & fervore spiritûs ita incaluerint, ut dignæ frequentiori & quotidianâ Sanctissimi Sacramenti perceptione videri possint, id illis à Superioribus permittatur. Ita verbatim citatum Decretum: quod tum alibi, tum apud Jo. Cardenas in *Crisi Theologica ad Propositiones ab Innocentio XI. damnatas*, circa finem legi poterit.

Frequens
Confessio,
& Commu-
nio, an sit
nota præde-
stinatiois?

56. Pro coronide sciendum, quòd Innocentius XI. hanc inter alias, ordine 56. propositionem, *sicut jacet*, merito condemnaverit: *Frequens Confessio & Communio, etiam in his qui gentiliter vivunt, est nota Prædestinationis.* Quamvis enim frequens Sacramentorum Confessionis, & Communionis, debitâ cum reverentiâ & devotione receptorum usus, rectè connumeretur inter notas Prædestinationis (id est, inter ea signa, ex quibus probabiliter sive conjecturaliter colligi valet, aliquem consecuturum esse æternam Beatitudinem) prout ostendit, atque pluribus SS. Patrum auctoritatibus firmat Hieremias Drexelius, *Signo 3. Zodiaci*; id tamen in gentiliter viventibus locum habere nequit. Quia tales, hoc ipso, quòd vivant gentiliter, accedunt indispositè, & Sacramenta illa recipiunt sacrilegè: atqui absurdissimum est dicere, frequentem sacrilegam Sacramentorum receptionem esse notam Prædestinationis; cum eò amplius Divina offendantur Majestas, quò frequentius ejusmodi reiterantur Sacrilegia.

TRACTATUS XI.

De Beneficijs Ecclesiasticis, Jure Patronatûs, & Decimis.

Præsens
materia, cur
hic tractetur?

I.
Præsentium materiarum Tractatus ex professo quidem ad Jus Canonicum spectare videtur, ubi sub proprijs Titulis tum de Ecclesiasticis Beneficijs, ac Jure patronatûs, tum de Decimis, uberius agi consuevit. Veruntamen quia circa præmissa plures occurrere solent materiæ practicæ, & Forum Conscientiæ respicien-